

HANS MAKART (1840–1884) MARIE ADÉLA WALDSTEIN- WARTENBERG, ROZENÁ KÁLNOKY, 1874 RAKOUSKO (VÍDEŇ)

O umělci

V roce 1869 byl Hans Makart coby mladý nadějný umělec povolán císařem Františkem Josefem I. do Vídně, aby přispěl k pozvednutí úrovně tamního malířství, které prožívalo nebývalý rozmach v souvislosti se zakázkami na výzdobu domů nově postavené okružní třídy. Vedle rozměrných historických pláten, kterými se Makart proslavil, tvořily velkou část jeho díla portréty. Od počátku 70. let mu stály modelem téměř všechny ženy, které ve vídeňské společnosti něco znamenaly nebo chtěly znamenat.

Čím se proslavil

Makartův ateliér, vybavený starožitným nábytkem, drahými látkami, gobelíny, kožešinami, obrazy, sochami, zbraněmi, exotickými předměty a dalšími starožitnostmi, býval denně mezi čtvrtou a pátou odpolední přístupný veřejnosti a stal se jednou z hlavních vídeňských atrakcí.

Největší úspěch

Pro design bytů vybavených v duchu umělcova ateliéru se vžilo označení Makartův styl.

Zajímavost

Při příležitosti stříbrné svatby císařského páru, Františka Josefa I. a jeho manželky, uspořádal Hans Makart v roce 1879 slavnostní průvod, kterého se zúčastnilo přes 2000 osob; Hans pro všechny navrhl renesanční a barokní kostýmy.

O díle

Na portrétu je zachycena Marie Adéla z Waldstein-Wartenbergu, rozená Kálnoky von Köröspatak (1843–1905). Štítek v dolní části obrazu se jménem hraběnky a dvojicí erbů byl k obrazu připojen na přání hraběte z Waldstein-Wartenbergu, objednavatele portrétu. Svědčí o tom, že plátno mělo být zřejmě umístěno do řady rodových podobizen v zámecké galerii, jejichž zařizování bylo tehdy v módě.

Co je na díle invenční?

Jedná se o historizující typ portrétu: hraběnka je oblečena do kostýmu připomínajícího rané baroko. Takovéto portréty napomohly rozmachu historismu.

Technika

Díky kombinaci použitých barev a uvolněného rukopisu byl Makart přirovnáván k Tizianovi a Rubensovi.

Na co ještě se mám podívat?

Celá místnost expozice věnovaná historismu je inspirována Makartovým ateliérem. Přímo z malířovy sbírky pochází sekretář s klekátkem a křeslo spolu s replikami pompejského svícnu a renesanční norimberské křtící mísy, které byly zakoupeny od Makartovy vdovy na aukci pořádané po umělcově smrti.

Souvislost

Ve stejném roce, kdy Makart portrétoval hraběnku, se v Paříži konala první výstava impresionistů.